

С S
4 В

**Як напісаць
праектную заяўку на атрыманне
гранта ў межах конкурсу
"Грамадзянская супольнасць для
развіцця Беларусі"**

ЯК НАПІСАЦЬ ПРАЕКТНУЮ ЗАЯЎКУ НА АТРЫМАННЕ ГРАНТА У РАМКАХ КОНКУРСУ "ГРАМАДЗЯНСКАЯ СУПОЛЬНАСЦЬ ДЛЯ РАЗВІЦЦЯ БЕЛАРУСІ"

Гэты дакумент складаецца з трох раздзелаў – **інструкцыі** па складанні праектнай прапановы ў адпаведнасці з патрабаваннямі конкурсу "Грамадзянская супольнасць для развіцця Беларусі", **прыкладу запоўненай заяўкі** на грант, у аснову якой пакладзены сюжэт казкі "Воўк і сем казлянят", і **прыкладу бюджэту** да гэтай заяўкі.

Гэтыя матэрыялы будуць карысныя, у першую чаргу, для прадстаўнікоў арганізацый грамадзянскай супольнасці, якія маюць няшмат досведу ў напісанні праектных заявак. Інструкцыя і прыклад запоўненай заяўкі дапамогуць разабрацца ў праектнай тэрміналогіі, логіцы планавання і апісання праекта, фармулёўках і чаканнях арганізатараў конкурсу.

ЗМЕСТ

ІНСТРУКЦЫЯ ПА НАПІСАННІ ПРАЕКТНАЙ ЗАЯЎКІ	2
Назва праекта.....	2
Сціслы змест.....	2
Праблемная сітуацыя, на рашэнне якой накіраваны праект.....	3
Мэта праекта.....	3
Мэтавыя групы праекта і фінальныя атрымальнікі дабротаў.....	5
Геаграфія праекта	5
Чаканыя вынікі праекта.....	5
Дзейнасць у праекце	8
Бяспека дзейнасці ўнутры Беларусі	9
Скразныя каштоўнасці ў праекце	9
Устойлівасць праекта	13
Графік рэалізацыі праекта.....	13
Партнёрства ў праекце	15
Бюджэт праекта	15
Агульныя рэкамендацыі па напісанні праектнай заяўкі	16
ПРЫКЛАД ЗАПАЎНЕННЯ ФОРМЫ ЗАЯЎКІ НА АТРЫМАННЕ ГРАНТА.....	18
ПРЫКЛАД ЗАПАЎНЕННЯ ФОРМЫ БЮДЖЭТУ	26

ІНСТРУКЦЫЯ ПА НАПІСАННІ ПРАЕКТНАЙ ЗАЯЎКІ

Праектная заяўка або праектная прапанова – гэта аформленае па акрэсленай форме апісанне праекта, якое накіроўваецца донару для атрымання фінансавання.

Праект – гэта комплекс спланаваных узаемазвязаных дзеянняў, накіраваных на вырашэнне праблемнай сітуацыі за абмежаваны перыяд часу з выкарыстаннем неабходных рэсурсаў.

Назва праекта

Назва павінна адлюстроўваць асноўны сэнс праекта, быць кароткай і лёгка запамінацца. Яна можа быць даволі агульнай, напрыклад: «Захаваем біразнастайнасць Паазер'я», ці ўтрымліваць дэталёвую інфармацыю, напрыклад: «Залаты досвед для залатога веку: абмен найлепшымі практыкамі працы з людзьмі сталага веку».

Прыклад няўдалай, занадта грувасткай і залішне дэталізаванай назвы: «Адпрацоўка новых метадык уліку і аналізу рэдкага віду драпежных птушак і распрацоўка рэкамендацый па захаванні біразнастайнасці рэгіёна».

Сціслы змест

Сціслае апісанне або рэзюмэ праекта павінна ўтрымліваць **асноўныя палажэнні вашай заяўкі**, таму лепш складаць яго пасля таго, як усе часткі заяўкі будуць запоўненыя.

Гэты пункт заяўкі – прэзентацыя вашага праекта. Менавіта сціслы змест праекта сябры Ацэначнай камісіі часта чытаюць у першую чаргу, таму з гэтага раздзела павінна быць зразумела:

- на вырашэнне якой праблемы накіраваны праект;
- якія яго ключавыя меркаваныя вынікі;
- якія асноўныя метады, віды дзейнасці і / ці мерапрыемствы (што і як мяркуецца рабіць у ходзе рэалізацыі праекта).

Праблемная сітуацыя, на рашэнне якой накіраваны праект

Планаванне праекта і складанне заяўкі пачынаецца з аналізу праблемы – негатыўнай сітуацыі, на вырашэнне або мінімізацыю якой накіраваны праект. Апісанне праблемнай сітуацыі павінна быць канкрэтным, пераканаўчым і добра аргументаваным. У гэтым раздзеле праектнай заяўкі трэба:

- выразна **сфармуляваць праблему**, над якой будзе працаваць праект;
- **апісаць ключавыя прычыны і наступствы** гэтай праблемы, а таксама **патрэбы** мэтавых групаў у яе вырашэнні;
- пацвердзіць існаванне і **абгрунтаваць актуальнасць** праблемы, спасылаючыся на статыстычныя дадзеныя, факты, вынікі даследаванняў, ацэнкі вашай арганізацыі / ініцыятывы і г.д.

Важна памятаць, што праблема заўсёды фармулюецца як негатыўная сітуацыя, са знакам "мінус". Напрыклад, рост узроўню беспрацоўя ў рэгіёне N сярод жанчын 18-25 гадоў без досведу працы.

Тыповыя памылкі пры апісанні праблемнай сітуацыі:

- ✗ Праблема фармулюецца занадта глабальна, напрыклад "парушэнне правоў чалавека ў краіне".
- ✗ Фармулёўка праблемы не адлюстроўвае негатыўнай сітуацыі, напрыклад "доступ людзей з інваліднасцю да адукацыйных паслуг" ці "захаванне гісторыка-культурных каштоўнасцяў".
- ✗ Выкарыстоўваецца шмат навуковых і спецыяльных тэрмінаў, якія могуць быць незразумелыя сябрам Ацэначнай камісіі, ці праблемная сітуацыя апісана занадта эмацыйна.

Мэта праекта

Мэта праекта – гэта **планаваны пазітыўны фінальны вынік**, да якога імкнецца ваш праект, тое, дзеля чаго вы хочаце яго рэалізаваць.

Мэта фармулюецца на аснове праблемы, на рашэнне або мінімізацыю якой накіраваны праект. Гэта значыць, калі праблема – гэта негатыўная сітуацыя, то мэта – гэта змена сітуацыі да лепшага.

Напрыклад:

Праблема	Мэта
Рост узроўню беспрацоўя ў рэгіёне N сярод жанчын 18-25 гадоў без досведу працы	Зніжэнне ўзроўню беспрацоўя ў рэгіёне N сярод жанчын 18-25 гадоў без досведу працы

Фармулёўка мэты можа пачынацца з аддзяяслоўнага назоўніка, які адлюстроўвае пазітыўныя змены (*узмацненне, павышэнне, развіццё* і г.д.). Далей важна пазначыць, якога станоўчага эфекту плануе дасягнуць праект (што менавіта *ўзмоцніцца, павысіцца* і г.д.), на якую мэтавую групу накіраваны гэты эфект, а таксама які асноўны сродак дасягнення мэты, калі яго можна вылучыць у праекце (з дапамогай чаго ці якім чынам праект дасягне пастаўленай мэты).

У адным праекце павінна быць пастаўлена толькі адна мэта.

Тыповыя памылкі пры фармулёўцы мэты:

- × Мэта праекта не адпавядае мэце і прыярытэтам конкурсу.
- × Неадпаведнасць мэты праекта праблемнай сітуацыі, раней апісанай у заяўцы.
- × Мэта сфармулявана занадта глабальна. Напрыклад, "дэмакратызацыя грамадства ў Беларусі".
- × У якасці мэты паказваецца асноўны сродак яе дасягнення, напрыклад, правядзенне суседскага фестывалю або адкрыццё сацыяльнага прадпрыемства.
- × У фармулёўцы адлюстравана больш чым адна мэта, напрыклад: "Прыцягненне ўвагі грамадства да праблем жанчын, якія жывуць з ВІЧ; павышэнне ўзроўню талерантнасці і зніжэнне дыскрымінацыі ў грамадстве гэтай мэтавай групы".

Мэставыя групы праекта і фінальныя атрымальнікі дабротаў

Мэставыя групы – гэта тыя **групы грамадства, на якія накіравана дзейнасць у праекце**. Выбар мэтавай групы ажыццяўляецца зыходзячы з таго, якіх зменаў у ходзе праекта вы плануеце дасягнуць.

Існуюць праекты, у якіх дзейнасць накіравана на адну мэтавую групу, але карысць ад гэтага атрымлівае іншая. Такая група называецца "фінальныя атрымальнікі дабротаў" (фінальныя бенефіцыяры). Гэта больш шырокае паняцце, якое аб'ядноўвае людзей, у інтарэсах якіх рэалізуецца праект. Напрыклад, у ходзе праекта праводзіцца трэнінгавы курс для журналістаў і рэдактараў СМІ па тэме недыскрымінацыі і талерантнасці ў медыя. У гэтым выпадку журналісты і рэдактары СМІ з'яўляюцца мэтавай групай праекта, а прадстаўнікі ўразлівых групаў, у дачыненні да якіх СМІ, напрыклад, не будзе ўжываць мову варожасці, – фінальнымі атрымальнікамі дабротаў.

У многіх праектах мэставыя групы і фінальныя атрымальнікі дабротаў супадаюць.

Пры апісанні мэтавых групаў у заяўцы **пазначце іх сацыяльна-дэмаграфічныя і / або прафесійныя характарыстыкі**, а таксама колькасць прадстаўнікоў мэтавых групаў, якія будуць ахоплены дзейнасцю ў праекце. Напрыклад, "50 беспрацоўных жанчын 18-25 гадоў, якія пражываюць у рэгіёне N".

Геаграфія праекта

У гэтым пункце неабходна пазначыць, на якой **тэрыторыі будзе рэалізаваны ваш праект**. Напрыклад, Першамайскі раён горада Мінска ці сельская мясцовасць Віцебскай вобласці.

Чаканыя вынікі праекта

Вынікі – гэта непасрэднае следства рэалізацыі праекта, якія спрыяюць дасягненню яго мэты.

Праекты арганізацый грамадзянскай супольнасці заўсёды накіраваны на змяненне праблемнай сітуацыі да лепшага: змены ў дзеяннях і паводзінах

мэтавых групаў (якія, змяніўшыся самі, могуць змяніць і свет вакол сябе) у выніку прывядуць да больш глабальных зменаў у грамадстве.

На гэтай схеме паказаны ключавыя кампаненты, з якіх складаецца любы праект:

Рэалізацыя праекта патрабуе наяўнасці **рэсурсаў**, выкарыстоўваючы якія можна арганізаваць дзеянні і **працэсы** – праводзіць мерапрыемствы, аказваць паслугі і г.д. Рэалізацыя дзейнасці дазваляе праекту атрымаць **вынікі трох узроўняў**.

Першы ўзровень – гэта кароткатэрміновыя **вынікі мерапрыемстваў ці прадукты праекта**; на англійскай мове такія вынікі называюць *"outputs" / "аўтпуты"*. Вынікамі мерапрыемстваў могуць быць, напрыклад, веды, уменні ці навыкі, сфармаваныя ў прадстаўнікоў мэтавай групы, або зробленыя праектам прадукты, напрыклад, распрацаванае мабільнае прыкладанне або апублікаваныя вынікі даследавання – гэта значыць, тыя вынікі, якія можна атрымаць адразу пасля завяршэння дзейнасці. На гэтым узроўні вынікаў гаворка яшчэ не ідзе пра якасныя змены ў сітуацыі.

Другі ўзровень – гэта **эфекты праекта, звязаныя са зменамі ў паводзінах мэтавых групаў** і / або важных для іх умовах, якія адбудуцца пад уплывам праектных мерапрыемстваў. У англамоўных тэкстах і формах заявак гэты ўзровень вынікаў называецца *"outcomes" / "аўткамы"*. У большасці выпадкаў, калі гэты ўзровень вынікаў атрыманы, мэта праекта можа лічыцца дасягнутай.

Трэці ўзровень – гэта доўгатэрміновы ўплыў праекта або **змены ў грамадстве** (на англійскай мове *"impact" / "імпакт"*). Як правіла, да такіх больш глабальных зменаў прыводзяць буйныя праграмы або намаганні некалькіх арганізацый і праектаў. Менавіта дзеля такіх доўгатэрміновых станоўчых зменаў арганізацыі грамадзянскай супольнасці і рэалізуюць праекты.

Вынікі праекта павінны быць канкрэтнымі, лагічна звязанымі адзін з адным і з прапанаванай дзейнасцю і, што вельмі важна, **вымяральнымі**, г.зн. выражацца нейкай велічынёй (адзінкамі, адсоткамі) або з'яўленнем дзякуючы праекту чагосьці значнага, чаго да гэтага не было.

Вынікі таксама павінны быць **рэалістычнымі**. Напрыклад, вы можаце казаць аб падачы прапаноў па змяненні заканадаўства і атрымання зваротнай сувязі на іх як пра вынік, але не можаце гарантаваць у якасці выніку, што дадзеныя змены будуць прынятыя і ўнесеныя ў закон.

Чаканыя вынікі праекта ў форме заяўкі, як правіла, фармулююцца такім чынам, як быццам яны ўжо дасягнуты. Напрыклад, у залежным стане (пасіве), у прошлым ці цяперашнім часе:

Прадукты праекта і кароткатэрміновыя вынікі мерапрыемстваў праекта (<i>outputs</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • 20 жанчын 18-25 гадоў, якія пражываюць у рэгіёне N, навучаныя спосабам складання якаснага рэзюмэ і правілам паспяховага праходжання інтэрв'ю пры прыёме на працу; • 12 жанчын 18-25 гадоў, якія пражываюць у рэгіёне N, атрымалі веды і ўменні, неабходныя, для адкрыцця ўласнай справы
Эфекты праекта: змены ў паводзінах мэтавых групаў і / або важных для іх умовах (<i>outcomes</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • 14 жанчын 18-25 гадоў, якія пражываюць у рэгіёне N, працаўладкаваны
Змены ў грамадстве, да якіх вядзе праект (<i>impact</i>)	<ul style="list-style-type: none"> • Зніжэнне ўзроўню беспрацоўя ў рэгіёне N у 2021 годзе на 1,5%

Звярніце ўвагу, што **ў форме заяўкі неабходна прапісаць вынікі толькі двух узроўняў** – прадукты і кароткатэрміновыя вынікі мерапрыемстваў праекта (*outputs*) і эфекты праекта, звязаныя са зменамі ў паводзінах мэтавых групаў і / або важных для іх умовах (*outcomes*).

Тыповыя памылкі пры апісанні вынікаў праекта:

- ✗ Заяўленыя вынікі не адпавядаюць мэце і / або задачам праекта.
- ✗ Вынікі не з'яўляюцца рэалістычнымі, гэта значыць, іх немагчыма дасягнуць у межах прапанаванага праекта.
- ✗ У якасці вынікаў першага ўзроўню (*outputs*) пералічаныя праведзеныя ў рамках праекта мерапрыемствы (напрыклад, праведзены 3 трэнінгі,

арганізаваны 4 стажыроўкі, 50 чалавек прынялі ўдзел у канферэнцыі), а не вынікі гэтых мерапрыемстваў.

- × Фармулёўкі эфектаў праекта (*outcomes*) не паказваюць зменаў у паводзінах мэтавых групаў, а адлюстроўваюць толькі змены ва ўзроўні іх ведаў або ўменняў, якія неабавязкова будуць выкарыстоўвацца прадстаўнікамі мэтавых групаў у жыцці.
- × У фармулёўках вынікаў няма іх колькасных паказчыкаў, або вынікі наогул не з'яўляюцца вымяральнымі. Напрыклад: "Удзельнікі адчуюць сілу супольнасці і абмяняюцца энергіяй".

Дзейнасць у праекце

У гэтай частцы заяўкі неабходна апісаць паводле прапанаванай формы **асноўныя віды дзейнасці або мерапрыемствы вашага праекта**.

У форме заяўкі для апісання дзейнасці неабходна запоўніць табліцу. Усе запланаваныя вамі мерапрыемствы павінны быць размеркаваны па выніках на ўзроўні аўтпутаў (вынікі мерапрыемстваў і прадукты). Калі адна і тая самая дзейнасць накіравана на дасягненне некалькіх вынікаў, то яе трэба аднесці да таго выніку, дзеля дасягнення якога яна робіць найбольшы ўнёсак.

У слупку табліцы "*Дзейнасць / мерапрыемствы*" пералічыце тыпы запланаваных мерапрыемстваў або віды дзейнасці, якія лагічна вядуць да дасягнення чаканых вынікаў. У слупку "*Сціслае апісанне*" насупраць адпаведнага мерапрыемства неабходна больш падрабязна, канкрэтна і, галоўнае, зразумела сфармуляваць, з якой мэтай, для якой катэгорыі, якой колькасці ўдзельнікаў і ў якой форме плануецца дадзеная дзейнасць.

Звярніце ўвагу: дзейнасць па ўзмацненні патэнцыялу вашай арганізацыі (напрыклад, мерапрыемствы па стратэгічным планаванні, развіцці кампетэнцый валанцёраў і супрацоўнікаў, распрацоўцы ўнутраных правілаў і працэдур і да т.п.) і чаканы ад яе вынік таксама павінны быць унесены ў табліцу.

Output 1. 20 жанчын 18-25 гадоў, якія жывуць у Гродне, навучаны спосабам складання якаснага рэзюмэ і правілам паспяховага праходжання сумоўя падчас прыёму на працу	
Дзейнасць / мерапрыемствы	Сціслае апісанне (мэта, мэтавая група і колькасць удзельнікаў, працягласць, форма працы, месца правядзення)
Трэнінг па складанні якаснага рэзюмэ	
Трэнінг па паспяховым праходжанні сумоўя падчас прыёму на працу	
Індывідуальныя кансультацыі	

Пры планаванні праектнай дзейнасці неабходна пераканацца, што:

- без гэтага канкрэтнага мерапрыемства немагчыма дасягнуць чаканага выніку,
- пад кожны вынік запланавана прадуманая дзейнасць (павінна прасочвацца выразная і відавочная сувязь паміж планаванай дзейнасцю і чаканым ад яе вынікам),
- гэтая дзейнасць рэалістычная ў існых умовах і фінансава мэтазгодная.

Бяспека дзейнасці ўнутры Беларусі

Калі ў межах вашага праекта запланавана дзейнасць, якая цалкам ці часткова рэалізуецца на тэрыторыі Беларусі, і/або калі нехта з супрацоўнікаў, экспертаў, валанцёраў праекта знаходзіцца ўнутры краіны, апішыце, якія захады будуць выкарыстаны дзеля іх бяспекі.

Напрыклад, якім чынам будзе гарантавацца бяспека ўдзельнікаў і ўдзельніц мерапрыемстваў, якія працэдурны і меры абароны дадзеных прыняты ў праекце і да т.п.

Скразныя каштоўнасці ў праекце

Што такое скразныя каштоўнасці праекта?

Скразныя каштоўнасці (ці *cross cutting issues* на англійскай мове) – гэта ўніверсальныя для любога праекта тэмы, звязаныя з дасягненнем праектнай мэты. Скразныя каштоўнасці могуць рэалізавацца як канкрэтныя практыкі ў актыўнасцях праекта, а іх апісанне можа дапаўняць аналіз кантэксту праекта і яго планаваных вынікаў.

Якія скразныя каштоўнасці бываюць?

У праектнай заяўцы для мінігрантаў неабходна апісаць наступныя ключавыя скразныя каштоўнасці: **правы чалавека, гандарная роўнасць, інклюзія і экапрыязнасць**. Акрамя гэтых каштоўнасцяў, у іншых конкурсах і праектах вы можаце сустрэць каштоўнасці ўстойлівага эканамічнага і сацыяльнага развіцця, празрыстага кіравання і дэмакратыі.

Для чаго трэба апісваць скразныя каштоўнасці?

Любы праект уключаны ў шырокія сацыяльныя працэсы. Нават калі вы працуеце з адной вельмі канкрэтнай праблемай, ваш уплыў на мэтавыя групы выходзіць за яе рамкі. Скразныя каштоўнасці і іх апісанне дапамагаюць зразумець, як, вырашаючы адну канкрэтную праблему, вы будзеце ўзаемадзейнічаць з сумежнымі тэмамі і ўключаць іх у сваю дзейнасць.

Укараненне скразных каштоўнасцяў у праект не патрабуе дадатковых актыўнасцяў. Вы можаце прааналізаваць ужо існыя праектныя актыўнасці і дадаць да іх канкрэтныя крокі на этапах планавання, рэалізацыі і ацэнкі. Свядомы аналіз скразных каштоўнасцяў дапамагае зрабіць праект больш устойлівым, а яго вынікі – больш доўгатэрміновымі.

Як уключыць скразныя каштоўнасці ў свой праект?

Правы чалавека з'яўляюцца ключавой скразной каштоўнасцю, на якой грунтуюцца ўсе праекты, накіраваныя на развіццё грамадства. Правы чалавека — гэта правы, якімі валодаюць усе людзі незалежна ад грамадзянства, полу, нацыянальнай ці этнічнай прыналежнасці, колеру скуры, рэлігіі, мовы або любых іншых прыкмет. Правы чалавека вызначаюць "базавыя нормы, неабходныя для таго, каб жыць з пачуццём годнасці, і іх універсальнасць выцякае з таго, што, прынамсі, у гэтым усе людзі роўныя".

Правы чалавека ў праектах можна ўлічваць рознымі спосабамі. Напрыклад, дзейнасць можа быць накіравана непасрэдна на абарону або прасоўванне правоў і асноўных свабод чалавека. А можна выкарыстоўваць падыход, заснаваны на правах чалавека (англ.: human rights based approach). Сутнасць падыходу, заснаванага на правах чалавека (ПЗПЧ), у тым, што правы чалавека трэба ўлічваць пры вырашэнні любой праблемы, незалежна ад асноўнай мэты праекта. Важна ўлічваць групы з меншымі магчымасцямі і імкнуцца не

дапускаць іх дыскрымінацыі, а наадварот ствараць умовы для іх удзелу (гл. ніжэй у раздзеле пра інклюзію).

Адзін з асноўных прынцыпаў ПЗПЧ – “нічога для нас без нас”. У дачыненні да праектнай дзейнасці гэта азначае, што мэтавыя групы павінны прыцягвацца да ўдзелу на ўсіх стадыях праекта – ад яго планавання да ацэнкі дасягнення вынікаў.

Больш пра гэта:

Што такое правы чалавека і падыход, заснаваны на правах чалавека:

www.humanrights.dk/learning-hub/vvedenie-v-podkhod-osnovanny-na-pravakh-cheloveka

Скразныя каштоўнасці ў НКА: <https://global.cityoflearning.eu/et/activities/10603?part=10584>

Гендарная роўнасць як каштоўнасць мяркуе роўны доступ да рэсурсаў незалежна ад полу і гендарнай ідэнтычнасці людзей. Нягледзячы на тое, што ў некаторых праектах гендарны аспект не знаходзіцца ў першачарговым фокусе ўвагі, працуючы з людзьмі, вы сутыкаецеся з існуючымі гендарнымі ўстаноўкамі, стэрэатыпамі і перакананнямі, якія ўплываюць на жыццё людзей. Пры рэалізацыі ваш праект так ці інакш будзе звязаны з пераадоленнем гэтых устаноў, а актыўнасці будуць накіраваны на забеспячэнне роўных магчымасцяў для жанчын і мужчын.

Якія пытанні дапамагаюць улічыць гендарную роўнасць у праекце?

- Які эфект гэты праект будзе аказваць на жанчын і на мужчын?
- Як мы забяспечым справядлівы ўдзел жанчын і мужчын у гэтым праекце?
- Ці змогуць жанчыны / мужчыны прымаць удзел у нашых актыўнасцях, калі прааналізаваць існуючыя гендарныя ўстаноўкі, ролі і перакананні ў нашым грамадстве?
- Хто кіруе гэтым праектам і чаму?
- Што мы можам зрабіць, каб забяспечыць камфортны і бяспечны ўдзел жанчын / мужчын у нашых актыўнасцях?

Больш пра гэта:

Гендарная ўразлівасць: як і навошта

womenplatform.net/inspiration-and-development/gendernaya-chuvstvitelnost-v-proektax-kak-i-zachem/

Інклюзія як каштоўнасць азначае ўсвядомлены і запланаваны ўлік спецыфічных патрэбаў уразлівых групаў для забеспячэння іх удзелу ў праекце. Часцей за ўсё пад інклюзіяй разумеюць уключэнне патрэбаў людзей з асаблівасцямі фізічнага і псіхічнага дабрабыту. Але гэтая каштоўнасць можа ўключаць вельмі шырокі спектр групаў з асаблівымі патрэбамі, і некаторыя з іх могуць перасякацца. Напрыклад, бацькі з маленькімі дзецьмі і людзі, якія карыстаюцца вазком, могуць мець адны і тыя ж патрэбы ў асяроддзі.

Якія пытанні дапамагаюць улічыць інклюзію ў праекце?

- Якія асаблівыя патрэбы ў перасоўванні, харчаванні, формах удзелу ёсць у нашых мэтавых групаў і як мы плануем іх улічыць?
- Хто зможа прачытаць інфармацыю аб нашых актыўнасцях і дзе? Як зрабіць гэтую інфармацыю больш даступнай?
- Ці ўсім даступныя тэхналогіі / прастора / актыўнасці, якія мы прапануем нашым мэтавым групам? Як адаптаваць іх да канкрэтных патрэбаў нашых удзельнікаў?

Больш пра гэта:

База інклюзіўных практык: theothersby.org/baza-praktyk/

Інтэрсекцыйнае планаванне мерапрыемстваў:

womenplatform.net/inspiration-and-development/mesto-dlya-vsex-intersektsionalnoe-planirovanie-meropriyatij/

Экапрыязнасць як каштоўнасць прадугледжвае такую арганізацыю праекта, якая ўключае ў сябе ахову навакольнага асяроддзя і разумнае выкарыстанне яе рэсурсаў. Нават калі ваш праект не працуе наўпрост з тэмай экалогіі, любыя вашыя актыўнасці, а таксама сама рэалізацыя праекта звязаны з уплывам на навакольнае асяроддзе. Экапрыязнасць можа забяспечвацца як ва ўнутраных працэсах арганізацыі, так і ў ходзе рэалізацыі праекта.

Якія пытанні дапамагаюць улічыць экапрыязнасць у праекце?

- Якія рэсурсы нам спатрэбяцца для рэалізацыі гэтага праекта? Што мы можам зрабіць, каб не выкарыстоўваць больш рэсурсаў, чым нам трэба?
- Як мы плануем распаўсюджваць матэрыялы нашага праекта? Ці будзем мы друкаваць штосьці? Дзе і як мы плануем гэта рабіць?
- Як мы можам знізіць шкоду для навакольнага асяроддзя за кошт экапрыязных відаў транспарту і харчавання?

Больш пра гэта:

Арганізацыя экапрыязных мерапрыемстваў і праектаў:

ecoidea.by/ru/media/1346

Устойлівасць праекта

Паколькі праект абмежаваны ў часе, заяўнікам неабходна прадумаць і апісаць фактары, якія забяспечаць устойлівасць яго вынікаў па завяршэнні фінансавання ў рамках конкурсу.

Устойлівасць праекта могуць забяспечваць наступныя дзеянні:

- распаўсюд досведу, напрацаванага ў ходзе праекта, для мультыплікавання і маштабавання яго вынікаў;
- стварэнне структур або органаў (група кансультантаў, міжведамасная камісія, профільны грамадскі савет, асацыяцыя або сетка арганізацый / ініцыятыў), якія працягнуць развіваць створаныя паслугі або дасягнутыя праектам вынікі;
- інстытуцыйналізацыя ініцыятыў і паслуг;
- фармаванне супольнасцяў, якая працягнуць дзейнічаць і развівацца пасля завяршэння праекта;
- удасканаленне прававых нормаў;
- выхад праекта на самаакупнасць або іншыя крыніцы фінансавання.

Графік рэалізацыі праекта

Графік або каляндарны план рэалізацыі праекта паказвае, **што і калі будзе адбывацца.**

Запішыце ў першы слупок табліцы спіс запланаваных мерапрыемстваў або дзеянняў па праекце, пажадана ў храналагічным парадку. Пакажыце, на які перыяд часу яны запланаваны (ад першага да 9-га месяца праекта), ужыўшы заліўку ў адпаведных клетках або адзначыўшы іх знакам X.

Напрыклад:

Дзейнасць / мерапрыемствы	Месяцы <i>(можна пры неабходнасці выдаляць слупкі)</i>								
	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Правядзенне ацэнкі патрэбаў беспрацоўных жанчын 18-25 гадоў, якія пражываюць у рэгіёне									
Распрацоўка праграм і матэрыялаў для навучання з улікам вынікаў ацэнкі патрэбаў. Набор удзельніц.									
Трэнінг па складанні якаснага рэзюмэ									
Трэнінг па паспяховым праходжанні інтэрв'ю пры прыёме на працу									
Адукацыйны курс па адкрыцці ўласнай справы, праца ўдзельніц з ментарам									
Распаўсюджанне ў медыя гісторый поспеху ўдзельніц праекта									

Тыповыя памылкі пры складанні графіка праекта:

- ✘ Графік пачынаецца не з першага месяца праекта, а, напрыклад, з трэцяга, калі запланавана правядзенне першага мерапрыемства. Пры гэтым у табліцы не адлюстравана, што першыя месяцы будуць запоўненыя дзейнасцю, якая таксама забірае рэсурсы. Напрыклад, будзе праведзены аналіз патрэбаў мэтавых групаў, распрацаваны правілы і працэдуры, будзе праводзіцца падрыхтоўка мерапрыемстваў.
- ✘ У графіку пазначаны мерапрыемствы, якія не згадваюцца ў раздзеле пра дзейнасць.

Партнёрства ў праекце

Партнёрства – гэта, як правіла, доўгачасовае ўзаемавыгаднае супрацоўніцтва суб'ектаў, накіраванае на дасягненне агульнай узгодненай мэты. У партнёрстве арганізацыі, эксперты і групы шчыльна і рэгулярна супрацоўнічаюць адно з адным, пры гэтым кожны суб'ект захоўвае сваю незалежнасць і права на самастойныя дзеянні па-за партнёрскімі сувязямі.

Партнёрства ў праекце мяркуе, што партнёры маюць **узгодненыя чаканні** па меркаваных выніках іх узаемадзеяння ў праекце, **разам плануюць** мэту, задачы, метады, рэсурсы і графік праекта, **разам праводзяць ацэнку** таго, як рэалізуецца праект і якія дасягаюцца вынікі, а таксама адкрыта, своєчасова і рэгулярна **абменьваюцца інфармацыяй**, звязанай з праектам.

У межах конкурсу не патрабуецца абавязковай наяўнасці партнёраў, але партнёрскія ініцыятывы змогуць атрымаць перавагу пры ацэньванні іх праектаў журы конкурсу (пункт 6.1 Умоваў конкурсу).

Запаўняючы раздзел заяўкі аб партнёрах праекта, важна апісаць ролі і задачы, якія кожны з партнёраў выконвае ў праекце. Арганізатарам конкурсу і Ацэначнай камісіі павінна быць зразумела, як размеркавана адказнасць па праекце паміж асноўным заяўнікам і партнёрамі.

Тыповыя памылкі:

- × Партнёры, згаданыя ў пададзенай на конкурс заяўцы, не ведаюць пра тое, што заяўнік уключыў іх у рэалізацыю праекта і пазначыў іх дадзеныя ў заяўцы.
- × У якасці партнёраў адзначаюцца суб'екты, якія выдаюць арганізацыі абсталяванне, памяшканне, праводзяць экспертызу ці аказваюць іншыя паслугі, або донары, якія забяспечваюць суфінансаванне праекта.

Бюджэт праекта

Бюджэт — гэта **фінансавое апісанне прапанаванага праекта**, у якім усе запланаваныя ў праекце дзеянні ацэньваюцца ў грашовым выражэнні.

Для планавання бюджэту выкарыстоўвайце форму, размешчаную [на сайце конкурсу](#). Звярніце ўвагу на ўкладку "Інструкцыя" ў файле, дзе пазначана, якія

выдаткі могуць быць улічаныя ў розных артыкулах бюджэту, а таксама дадзены іншыя тлумачэнні.

Бюджэт праекта павінен адлюстроўваць план дзейнасці, апісаны ў заяўцы, быць рэалістычным, абгрунтаваным і лагічным. Артыкулы выдаткаў, запісаныя ў бюджэт, павінны мець мэтавы характар і дазваляць разлічваць на атрыманне запланаваных вынікаў праекта, захоўваючы пры гэтым разумную эканамічнасць.

Пры складанні бюджэту вашага праекта вы можаце карыстацца **прыкладам бюджэту** казначнага праекта "Абаронім казлянят разам" (ст. 26-29 гэтага дакумента), які распрацаваны на падставе прыкладу запоўненай заяўкі (ст. 17-25 гэтага дакумента) і служыць для ілюстрацыі таго, як могуць быць пралічаны і аформлены асобныя бюджэтныя лініі і дакумент у цэлым.

Тыповыя памылкі пры складанні бюджэта:

- × Адсутнічае ўзаемасувязь меркаваных выдаткаў з запланаванымі мерапрыемствамі праекта. Напрыклад, у заяўцы адзначаецца, што ўсе мерапрыемствы праекта будуць праходзіць анлайн, а ў бюджэт уключаны выдаткі на кава-паўзы і канцтавары для ўдзельнікаў мерапрыемстваў.
- × Названыя ў бюджэце цэны і стаўкі не рэалістычныя, не ўсе запланаваныя выдаткі абгрунтаваныя.
- × У бюджэт уключаны выдаткі, якія не могуць быць прыняты донарам у адпаведнасці з умовамі конкурсу (пункт 4.3 Умоваў конкурсу).
- × Выдаткі на заробкі супрацоўнікаў праекту прапісваюцца без удакладнення віду занятасці ў праекце.
- × Адзінкі вымярэння, названыя ў бюджэце, не адпавядаюць тыпу запытаных выдаткаў. Напрыклад, выдаткі на друк брашур разлічваюцца не ў колькасці асобнікаў, а ў месяцах.

Агульныя рэкамендацыі па напісанні праектнай заяўкі

1. Перад тым, як пісаць заяўку, **прааналізуйце мэту і прыярытэты конкурсу**, каб пераканацца, што ідэя вашага праекта адпавядае ім.
2. **Вывучыце крытэрыі ацэнкі** праектных прапаноў, каб улічыць іх пры складанні заяўкі.

3. Усе элементы праекта і пункты заяўкі павінны быць **лагічна звязаныя** паміж сабой. Пры гэтым важна не толькі захоўваць прамую паслядоўнасць: праблема – мэта – вынікі – мерапрыемствы, але і праверыць лагічнасць у адваротным кірунку. Ці дазваляюць мерапрыемствы праекта дасягнуць чаканых вынікаў? Калі вы зможаце дасягнуць вынікаў, то ці наблізіцеся вы да мэты праекта? Калі мэта будзе дасягнута, ці вырашыцца заяўленая ў праекце праблема?

4. Мова вашай заяўкі павінна быць **зразумелая і канкрэтная**, тэксты – пісьменнымі і лаканічнымі.

5. **Не абячайце ў праектнай заяўцы больш, чым рэальна зможаце выканаць** у ходзе праекта.

6. Паспрабуйце **паглядзець на сваю заяўку вачыма сябраў журы конкурсу**, якія будуць яе ацэньваць. Памятаеце, што яны чытаюць дзясяткі заявак, таму прапануйце ім зразумелы і добра структураваны тэкст. Пазбягайце паўтораў (за выключэннем інфармацыі ў сціслым змесце праекта), эмоцый і не супярэчце ў заяўцы самім сабе.

ПРЫКЛАД ЗАПАЎНЕННЯ ФОРМЫ ЗАЯЎКІ
на атрыманне гранта ў рамках конкурсу праграмы
«Грамадзянская супольнасць для развіцця Беларусі»

ФОРМА ЗАЯЎКІ

1. СЦІСЛЫ ЗМЕСТ ПРАЕКТА

Назва праекта	Абаронім казлянят разам
Асноўны заяўнік <i>Поўная афіцыйная назва арганізацыі / ніцыятывы (калі ёсць)</i>	Мясцовая супольнасць хутара “Экагаспадарка”
Працягласць праекта (колькасць месяцаў)	6 месяцаў
Планаваная дата пачатку праекта	Травень 2023 года
Планаваная дата сканчэння праекта	Кастрычнік 2023 года
Сума, якую вы запытваеце на падтрымку праекта (Еўра)	10 992 еўра
Падтрымка праекта з іншых крыніц (калі ёсць)	240 еўра
Сціслае апісанне праекта (да 200 слоў) <i>Што і для каго будзе зроблена, якія змены адбудуцца ў выніку рэалізацыі праекта</i>	<p>Праект з’явіўся ў сувязі з выяўленай у паселішчы Узлесак Лясной вобласці пагрозай бяспецы і жыццю больш як 50 казлянят. Пагроза зыходзіць ад зграі 5 галодных ваўкоў, якія перыядычна нападаюць на паселішча, каб з’есці казлянят.</p> <p>Мэтай праекта з’яўляецца забеспячэнне бяспекі казлянят ў сувязі з пагрозай нападу на іх галодных ваўкоў.</p> <p>Для гэтага спецыялісты хутара “Экагаспадарка”, размешчанага па суседстве з паселішчам Узлесак, правядуць навучанне бацькоў казлянят метадам фармавання ў дзяцей бяспечных паводзін, сумесна з казламі і козамі распрацуюць сістэму аховы паселішча ад пранікнення ваўкоў,</p>

	<p>арганізуюць рэгулярную падкормку ваўкоў на шляхах іх магчымага пранікнення ва Узлесак.</p> <p>У выніку рэалізацыі праекта адбудуцца наступныя змены:</p> <ul style="list-style-type: none"> • мінімум 13 бацькоў казлянят выкарыстаюць вывучаныя метады фармавання ў казлянят бяспечных паводзін, калі казляняты будуць знаходзіцца без нагляду дарослых; • мінімум 50 казлянят паселішча Узлесак будуць забяспечаны ўмовамі асабістай бяспекі і абароны ад нападу ваўкоў у дзённы час, калі бацькі казлянят адсутнічаюць; • ступень агрэсіі 5 ваўкоў у дачыненні да казлянят паселішча Узлесак знізіцца і перастане ўяўляць небяспеку. <p>На фінальнай стадыі праекта пройдзе канферэнцыя па абмене найлепшымі практыкамі абароны казлянят ад ваўкоў з прадстаўнікамі іншых рэгіёнаў.</p> <p>Праект рэалізуе мясцовая супольнасць хутара “Экагаспадарка”, спецыялісты якога маюць сямігадовы досвед працы па захаванні ў рэгіёне папуляцыі ваўкоў і рэалізацыі праграм па ахове біяразнастайнасці.</p>
--	---

2. ИНФАРМАЦЫЯ ПРА ПРАЕКТ

2.1. Праблемная сітуацыя, на рашэнне якой накіраваны праект (да 300 слоў)

Сфармулюйце праблему, якую вырашае ваш праект. Абгрунтуйце актуальнасць праблемы, прывёўшы адпаведную статыстыку, дадзеныя даследаванняў, факты, уласны досвед, а таксама апішыце патрэбы мэтавых груп праекта.

У паселішчы Узлесак пражывае 10 казіных сем'яў, якія выходзяць больш за 50 казлянят. Паселішча рэгулярна зазнае набегі зграі галодных ваўкоў з суседняга лесу. Пры гэтым ваўкі здзяйсняюць набегі ў дзённы час, калі дарослыя казлы і козы, бацькі казлянят, адсутнічаюць у паселішчы. Нягледзячы на тое, што па загадзе бацькоў казляняты ўвесь дзень застаюцца ў сваіх дамах і не павінны нікому, апроча сваіх бацькоў, адчыняць дзверы, ваўкі падманым шляхам спрабуюць прымусіць казлянят адмакнуць замкі, каб увайсці ў хаты і з'есці казлянят. За апошні час ваўкі здзейснілі мінімум 30 спробаў трапіць у паселішча, каб захапіць яго і з'есці казлянят.

Сямёра казлянят пацярпелі, але цудам усе засталіся жывыя. Існых мераў (загады бацькоў нікому не адчыняць дзверы, надзейныя дзвярныя замкі) аказваецца недастаткова, каб гарантаваць бяспеку і здароўе казлянят.

Такім чынам, праблема, на вырашэнне якой накіраваны дадзены праект, – пагроза бяспецы і жыццю больш як 50 казлянят ў паселішчы Узлесак, што зыходзіць ад зграі 5 галодных ваўкоў, якія ажыццяўляюць набегі на паселішча з мэтай захапіць яго і з'есці казлянят. 10 сем'яў, якія выходзяць казлянят у паселішчы Узлесак, звярнуліся да нас, мясцовай супольнасці хутара “Экагаспадарка”, па дапамогу, улічваючы наяўны ў нашай групы спецыялістаў сямігадовы досвед працы па захаванні ў нашым раёне папуляцыі ваўкоў і па рэалізацыі праграм па захаванні біяразнастайнасці.

2.2. Мэта праекта

Мэта праекта – гэта планаваны пазітыўны канчатковы вынік, да якога імкнецца ваш праект. У праекце павінна быць адна мэта.

Забеспячэнне бяспекі казлянят, якія пражываюць у паселішчы Узлесак, у сувязі з пагрозай нападу на іх галодных ваўкоў.

2.3. Мэставыя групы праекта і фінальныя атрымальнікі дабротаў

Мэставыя групы праекта – гэта групы грамадства, на якія накіравана дзейнасць у праекце. Фінальныя атрымальнікі дабротаў (бенефіцыяры) – гэта тыя людзі, у інтарэсах якіх будзе рэалізаваны праект. У праекце мэставыя групы і фінальныя атрымальнікі дабротаў могуць супадаць.

Пры апісанні мэставых групаў пакажыце іх сацыяльна-дэмаграфічныя і / або прафесійныя характарыстыкі, а таксама колькасць прадстаўнікоў мэставых групаў, якія будуць ахоплены дзейнасцю ў праекце.

Мэтавай групай праекта з'яўляюцца бацькі казлянят з 10 сем'яў, не менш як 15 коз і казлоў, у якіх ёсць дзеці, што патрабуюць нагляду падчас адсутнасці бацькоў дома. Іншай мэтавай групай з'яўляюцца 5 ваўкоў.

Фінальнымі атрымальнікамі дабротаў у дадзеным праекце з'яўляюцца мінімум 50 казлянят, якія пражываюць у 10 сем'ях у паселішчы Узлесак. Узрост казлянят вагаецца ад 1 да 3 гадоў (патрабуюць нагляду дарослых).

2.4. Геаграфія праекта

Пазначце, на якой тэрыторыі будзе рэалізаваны ваш праект

Праект рэалізуецца на тэрыторыі Узлескавага раёна Лясной вобласці.

2.5. Чаканья вынікі праекта

Апішыце запланаваныя вынікі праекта, размеркаваўшы іх на два ўзроўні. Вынікі фармулююцца такім чынам, як быццам яны ўжо дасягнуты, гэта значыць, у залежным стане (пасіве), у цяперашнім ці прошлым часе. Кожны вынік павінен быць вымяральным.

Прадукты праекта і кароткатэрміновыя вынікі мерапрыемстваў праекта (Outputs)	<ul style="list-style-type: none">• Мінімум 15 бацькоў казлянят навучаны метадам фармавання ў казлянят бяспечных паводзін, калі яны знаходзяцца без нагляду дарослых.• Створана сістэма пачарговай аховы ад пранікнення ваўкоў у паселішча Узлесак казламі і козамі ў дзённы час.• Арганізавана рэгулярная падкормка зграі ваўкоў на шляхах іх магчымага пранікнення ў паселішча Узлесак.• 25 прадстаўнікоў праекта, а таксама 25 коз і казлоў з іншых рэгіёнаў у ходзе фінальнай канферэнцыі праекта абмяняліся досведам абароны казлянят.
Эфекты праекта, звязаныя са зменамі ў паводзінах мэтавых групаў і / або важных для іх умовах (Outcomes)	<ul style="list-style-type: none">• Мінімум 13 бацькоў казлянят практыкуюць вывучаныя метады фармавання ў казлянят бяспечных паводзін, калі казляняты знаходзяцца без нагляду дарослых.• Мінімум 50 казлянят паселішча Узлесак знаходзяцца ва ўмовах асабістай бяспекі і абароненасці ад нападу ваўкоў у дзённы час, калі бацькі казлянят адсутнічаюць.• Ступень агрэсіі 5 ваўкоў у дачыненні да казлянят паселішча Узлесак зніжана і не ўяўляе небяспекі для казлянят.

2.6. Дзейнасць у праекце (не больш за 2 старонкі)

Сцісла апішыце асноўныя віды дзейнасці / мерапрыемствы / групы мерапрыемстваў вашага праекта, размеркаваўшы іх па выніках на ўзроўні аўтпутаў, як прадэманстравана ў табліцы ніжэй. Калі дзейнасць накіравана на дасягненне некалькіх вынікаў, то яе варта аднесці да таго выніку, дзеля дасягнення якога яна робіць большы ўнёсак.

Output 1. Мінімум 15 бацькоў казлянят навучаны метадам фармавання ў казлянят бяспечных паводзінаў, калі яны знаходзяцца без нагляду дарослых	
Дзейнасць / мерапрыемствы	Сціслае апісанне (мэта, мэтавая група і колькасць удзельнікаў, працягласць, форма працы, месца правядзення)
Трэнінгі па метадах фармавання ў казлянят бяспечных паводзін, калі яны знаходзяцца без нагляду дарослых	Тры аднадзённыя трэнінгі для 15 маці і бацькоў казлянят па метадах фармавання ў казлянят бяспечных паводзін: <ul style="list-style-type: none"> • “Адказныя паводзіны дома без бацькоў”, • “Алгарытм дзеянняў у сітуацыі рызыкі”, • “Аказанне першай дапамогі пацярпелым ад нападу ваўкоў”. Трэнінгі пройдуць у мясцовым клубе “Казляняткі-дзіцяtki”. Трэнерамі і экспертамі выступаць спецыялісты па бяспецы і педагогі з досведам выхавання казлянят, запрошаныя з іншых рэгіёнаў.
Ментарынг сем'яў, якія ўкараняюць метады фармавання ў казлянят бяспечных паводзін	Паслугі суправаджэння (ментарынг) сем'яў, якія ўкараняюць метады фармавання ў казлянят бяспечных паводзін. У якасці ментараў выступаюць спецыялісты па бяспецы, якія маюць досвед працы з бацькамі дзяцей і дзецьмі, што жывуць ва ўмовах, якія ствараюць пагрозу для жыцця дзяцей. Група з 3 ментараў працуе з 2-га па 4-ы месяцы, суправаджаючы навучанне казіных сем'яў. Ментары правядуць з кожнай сям'ёй 2-3 кансультацыі па 1-1,5 гадзіны кожная.
Output 2. Створана сістэма пачарговай аховы казламі і козамі паселішча Узлесак ад пранікнення ваўкоў у дзённы час	
Дзейнасць / мерапрыемствы	Сціслае апісанне (мэта, мэтавая група і колькасць удзельнікаў, працягласць, форма працы, месца правядзення)
Распрацоўка сістэмы аховы казламі і козамі паселішча Узлесак ад пранікнення ваўкоў у дзённы час	3 удзелам коз і казлоў і прыцягненнем экспертаў будуць распрацаваны правілы, графік і спосабы аховы паселішча Узлесак ад пранікнення ваўкоў у дзённы час з улікам асаблівасцяў мясцовасці і магчымасцяў коз і казлоў. Комплекс мераў будзе распрацаваны групай сталічных спецыялістаў “пад ключ”.
Навучанне казлоў і коз асаблівасцям аховы паселішча	Два практычныя семінары працягласцю 4 гадзіны для 20 жыхароў Узлеска, у выніку якіх казлы і козы навучацца ўзаемадзеянню, спосабам аховы паселішча, размяркуюць ролі і абавязкі. Семінары будуць праведзены спецыялістамі, што распрацавалі сістэму бяспекі. Месца правядзення — мясцовы клуб “Казляняткі-дзіцяtki”.
Размяшчэнне надрукаванага алгарытму дзеянняў у выпадку пранікнення ваўкоў на тэрыторыю Узлеска на заўважным месцы ў кожнай хаце Узлеска	Друк 30 стэндаў фармату А1, якія змяшчаюць распрацаваны жыхарамі Узлеска і экспертамі як частку сістэмы аховы алгарытм дзеянняў казлянят, іх бацькоў і іншых жыхароў у выпадку небяспекі. Размяшчэнне стэндаў у кожнай з 25 хат паселішча Узлесак на заўважным месцы, а таксама ў асноўных месцах гульняў казлянят у паселішчы. Правядзенне групай валанцёраў тлумачальнай гутаркі з жыхарамі аб тым, як карыстацца інструкцыяй.

Output 3. Арганізавана рэгулярнае падкормліванне зграі ваўкоў на шляхах іх магчымага пранікнення ў паселішча Узлесак	
Дзейнасць / мерапрыемствы	Сціслае апісанне (мэта, мэтавая група і колькасць удзельнікаў, працягласць, форма працы, месца правядзення)
Арганізацыя рэгулярнага падкормлівання ваўкоў на шляхах іх магчымага пранікнення ва Узлесак	На падыходах да паселішча будзе расстаўлена 7 кармушак і развешаны сцяжкі, якія прывабліваюць ваўкоў. Гэтая мера накіравана на зніжэнне ўзроўню агрэсіі ваўкоў і прадухіленне іх галодных нападаў на паселішча. Уся праца па ўсталяванні і напайненні кармушак, а таксама па вырабе і размяшчэнні сцяжкоў, будзе праведзена групай валанцёраў з ліку жыхароў паселішча.
Output 4. Мінімум 25 прадстаўнікоў праекту і 25 коз і казлоў з іншых рэгіёнаў падчас фінальнай канферэнцыі праекту абмяняліся досведам аховы казлянят	
Дзейнасць / мерапрыемствы	Сціслае апісанне (мэта, мэтавая група і колькасць удзельнікаў, працягласць, форма працы, месца правядзення)
Фінальнае мерапрыемства праекта па абмене найлепшымі практыкамі аховы казлянят	Экагаспадарка разам з жыхарамі Узлеска правядзе аднадзённую канферэнцыю па абмене досведам і найлепшымі практыкамі аховы казлянят ад ваўкоў з прадстаўнікамі іншых паселішчаў. У мерапрыемстве возьмуць удзел 25 прадстаўнікоў праекта (мясцовых экспертаў, удзельнікаў семінараў і трэнінгаў, прадстаўнікоў мясцовых улад) і 25 коз і казлоў з іншых рэгіёнаў (экспертаў і прадстаўнікоў грамадскіх арганізацый).

Для інфармавання жыхароў паселішча аб сітуацыі з бяспекай казлянят будзе створана група ў адным з папулярных месенджараў. Яна будзе асноўным каналам для вывучэння меркаванняў жыхароў, распаўсюджвання інфармацыі пра планаваныя мерапрыемствы праекта (валанцёрскія мерапрыемствы, трэнінгі, семінары, канферэнцыі), распаўсюджвання створаных інфармацыйных і адукацыйных матэрыялаў і да т.п.

2.7. Скрэзныя каштоўнасці ў праекце

Апішыце як у вашым праекце ўлічваюцца такія скрэзныя каштоўнасці, як правы чалавека, гэндарная роўнасць, інклюзія, экапрыязнасць.

Правы чалавека. Праект будзе спрыяць рэалізацыі права казлянят на жыццё. Сістэма аховы, рэкамендацыі і адукацыйныя праграмы будуць складзены пасля апытання і з улікам патрэбаў носьбітаў правоў – коз і казлоў – з розным досведам, уключаючы самотных бацькоў, шматдзетных бацькоў, сем'яў з розным узроўнем дастатку, сем'яў, якія выходзяць казлянят з асаблівасцямі развіцця. Носьбіты абавязанняў – прадстаўнікі пасялковага савета – атрымаюць распрацаваныя рэкамендацыі і будуць запрошаныя да ўдзелу ў семінарах і ў фінальнай канферэнцыі.

Гэндарная роўнасць. Каб забяспечыць максімальную адпаведнасць матэрыялаў і метадаў патрэбам мэтавых групаў, над распрацоўкай сістэмы аховы Узлеска і правядзеннем трэнінгаў будзе працаваць гэндарна збалансаваная каманда

экспертаў. Пры распрацоўцы сістэмы бяспекі будзе ўлічаны гандарны падыход да аналізу сітуацыі, патрэбаў і магчымасцяў коз і казлоў.

Пры арганізацыі трэнінгаў, семінараў і канферэнцыі будуць стварацца ўмовы для ўдзелу і коз, і казлоў, якія прымаюць удзел у выхаванні казлянят. Праграма трэнінгу будзе заснаваная на роўным удзеле бацькоў у працэсе выхавання дзяцей і забеспячэння іх бяспекі. Для тых бацькоў, якія не змогуць пакінуць казлянят дома пад наглядом іншых дарослых на час трэнінгу, будзе забяспечаны дзіцячы куток з прафесійнай няняй, якая паклапаціцца пра казлянят пакуль бацькі будуць на трэнінгу.

Інклюзія. Сярод жыхароў хутара ёсць бацькі, якія выхоўваюць казлянят з асаблівасцямі развіцця, сем'і, у якіх казляняты перададзены пад апеку дзядуляў і бабуляў, а таксама мамы і таты, якія выхоўваюць казлянят самастойна. Сістэма бяспекі, рэкамендацыі і адукацыйныя праграмы будуць стварацца з улікам рознага сямейнага досведу і магчымасцяў (уклучна сем'і з невялікім дастаткам). Патрэбы розных групаў будуць улічвацца падчас арганізацыі і правядзення трэнінгаў.

Экапрыязнасць. Кармушкі для ваўкоў будуць стварацца з біяраскладальных матэрыялаў, без выкарыстання пластыку. Падчас трэнінгаў, семінараў і фінальнай канферэнцыі максімальна магчымая колькасць матэрыялаў будзе перададзена ўдзельнікам у электронным выглядзе, без раздрукоўвання на паперы. Для харчавання ўдзельнікаў і ўдзельніц падчас мерапрыемстваў будзе выдавацца шматразовы посуд. Акрамя таго, арганізатары праекта будуць заахвочваць сартаваць смецце, скарачаць выкарыстанне пластыку, эканомна выкарыстоўваць электраэнергію, ваду і іншыя рэсурсы.

Для праезду на фінальнае мерапрыемства будзе прапанавана карыстацца грамадскім транспартам. Выкарыстанне асабістага аўтамабіля будзе магчымым у выпадку, калі ў ім будуць ехаць разам не менш за 3 казлы / казы.

2.8. Устойлівасць праекта

Апішыце, якім чынам будзе забяспечана захаванне і развіццё дасягнутых вынікаў праекта па завяршэнні яго фінансавання.

Пасля завяршэння праекта ўведзеная сістэма аховы паселішча дарослымі жыхарамі паселішча Узлесак ад ваўкоў будзе працаваць за кошт добраахвотных унёскаў сем'яў з казлянятамі. Козы і казлы, навучаныя метадам фармавання ў казлянят бяспечных паводзін, будуць выкарыстоўваць сфармаваны кампетэнцыі ў працэсе выхавання казлянят, якія народзяцца пасля завяршэння праекта.

Жыхары хутара “Экагаспадарка” будуць працягваць ажыццяўляць падкормку ваўкоў мяснымі галетамі. За гэта жыхары хутара будуць атрымліваць ад сем'яў, якія

пражываюць у паселішчы Узлесак, добраахвотныя ахвяраванні ў выглядзе казінага малака і іншых прадуктаў.

Досвед абароны казлянят, назапашаны ў ходзе праекта, будзе перададзены зацікаўленым прадстаўнікам іншых паселішчаў у ходзе фінальнай канферэнцыі праекта.

3. ГРАФІК РЭАЛІЗАЦЫІ ПРАЕКТА

Пералічыце ў першым слупку дзейнасць і мерапрыемствы праекта і адзначце знакам X або колерам месяцы праекта, у якія яны будуць праведзены

Дзейнасць / мерапрыемствы	Месяцы (можна па неабходнасці выдаляць слупкі)					
	1	2	3	4	5	6
Трэнінг "Адказныя паводзіны дома без бацькоў"	X					
Трэнінг "Алгарытм дзеянняў у сітуацыі рызыкі"		X				
Трэнінг "Аказанне першай дапамогі пацярпелым ад нападу ваўкоў"		X				
Ментарынг сем'яў, якія ўкараняюць метады фармавання ў казлянят бяспечных паводзінаў		X	X	X		
Распрацоўка сістэмы аховы казламі і козамі паселішча Узлесак ад пранікнення ваўкоў у дзённы час	X	X	X			
Семінары для казлоў і коз па асаблівасцях аховы паселішча ад ваўкоў				X		
Забеспячэнне жылых дамоў стэндамі з алгарытмам дзеянняў у выпадку небяспекі			X	X		
Арганізацыя рэгулярнай падкормкі ваўкоў на шляхах іх магчымага пранікнення ва Узлесак	X	X	X	X	X	X
Стварэнне і вядзенне групы ў папулярным месенджары	X	X	X	X	X	X

ПРЫКЛАД ЗАПАЎНЕННЯ ФОРМЫ БЮДЖЭТУ на атрыманне гранта ў рамках конкурсу праграмы «Грамадзянская супольнасць для развіцця Беларусі»

Тлумачэнне

Прыклад бюджэту казначнага праекта "Абаронім казлянят разам" распрацаваны на падставе прыкладу запоўненай заяўкі і службыць для ілюстрацыі таго, як могуць быць пралічаны і аформлены асобныя бюджэтныя лініі і форма цалкам.

Бюджэт у прыкладзе ўлічвае пераважна ўсе неабходныя выдаткі для выканання казначнага праекта, але некаторыя выдаткі наўмысна прапісаны залішне падрабязна (асобна для розных відаў дзейнасці). Такім чынам мы хацелі прадэманстраваць розныя падыходы да падлікаў аднатыпных выдаткаў: да прыкладу, харчаванне можа пралічвацца па колькасці ўдзельнікаў за адзін прыём ежы (напрыклад, падчас кава-паўзы) або за дзень, а таксама за ўсіх удзельнікаў на адным мерапрыемстве; эксперты – за гадзіна / дні працы або за створаны прадукт.

У выпадку, калі аднатыпныя выдаткі ў розных відах дзейнасці / мерапрыемствах падобныя па спосабе падліку і па кошце адзінак (як, напрыклад, эксперты трэнінгаў і транспартныя выдаткі ў нашым прыкладзе), мы рэкамендуем аб'ядноўваць іх у адзіныя бюджэтныя лініі з указаннем мерапрыемстваў і іншых дэталей у дужках. У такіх сітуацыях мы таксама рэкамендуем прапісваць формулы ў слупку "Колькасць адзінак", каб сябры Ацэначнай камісіі маглі ўбачыць логіку і праверыць правільнасць падлікаў.

Нягледзячы на выкарыстанне цалкам рэальнай умоўнай адзінкі (у еўра), прыведзеныя велічыні кошту адзінак у нашым прыкладзе з'яўляюцца гэткімі ж казначнымі, як і сам праект. Не рэкамендуецца выкарыстоўваць гэтыя велічыні як арыенцір падчас складання вашага бюджэту: бюджэт неабходна складаць, зыходзячы з існай сітуацыі ў краіне ці канкрэтна ў вашым рэгіёне і абпіраючыся на ўласны досвед працы і досвед вашых калег.

Бюджет праекта

Заяўнік: Мясцовая супольнасць хутара "Экагаспадарка"

Назва праекта: "Абаронім казлянят разам"

Артыкул выдаткаў	Памер стаўкі (%)	Адзінка вымярэння	Колькасць адзінак	Кошт адзінкі (100%, у EUR)	Агульная сума (у EUR)	Сума, якая будзе выплачана з уласных сродкаў/ іншай крыніцы (у EUR)	Сума, якая запытваецца (у EUR)
1. Заработная плата пастаяннага персаналу (уключа падаткі)							
1.1. Каардынатар праекта	20%	месяц	6.00	€ 800.00	€ 960.00	€ -	€ 960.00
1.2. Асістэнт праекта (укл. каардынацыю валанцёраў і SMM)	50%	месяц	6.00	€ 600.00	€ 1,800.00	€ -	€ 1,800.00
1.3. Бухгалтар	10%	месяц	6.00	€ 700.00	€ 420.00	€ -	€ 420.00
РАЗАМ Заработная плата					€ 3,180.00	€ -	€ 3,180.00
2. Ганарары часовага персаналу і экспертаў (уключа падаткі)							
2.1. Эксперты па бяспецы (правядзенне аналізу бягучай сітуацыі, распрацоўка правілаў забеспячэння бяспекі, правядзенне семінараў, 2 эксперты)		пакет прац "пад ключ"	1.00	€ 900.00	€ 900.00	€ -	€ 900.00
2.2. Эксперты трэнінгаў (трэнінг 1: 1 эксперт X 2 дні падрыхтоўкі і правядзення; трэнінг 2: 2 эксперты X 2 дні; трэнінг 3: 2 эксперты X 1 дзень)		дзень / эксперт	8.00	€ 80.00	€ 640.00	€ -	€ 640.00
2.3. Ментары (10 сем'яў X 3 гадзіны)		гадзіна	30.00	€ 15.00	€ 450.00	€ -	€ 450.00
2.4. Мадэратар фінальнай канферэнцыі		мерапрыемства	1.00	€ 60.00	€ 60.00	€ -	€ 60.00
2.5. Ключавыя эксперты на фінальнай канферэнцыі		выступ	2.00	€ 50.00	€ 100.00	€ -	€ 100.00
РАЗАМ Часовы персанал і эксперты					€ 2,150.00	€ -	€ 2,150.00
3. Выдаткі на праектны офіс і камунікацыю							
3.1. Аренда офіса (20%)		месяц	6.00	€ 25.00	€ 150.00	€ -	€ 150.00
3.2. Выдаткі на камунікацыю (тэлефон, інтэрнэт)		месяц	6.00	€ 10.00	€ 60.00	€ -	€ 60.00
3.3. Канцтавары, расходныя матэрыялы		месяц	6.00	€ 15.00	€ 90.00	€ -	€ 90.00
РАЗАМ Праектны офіс і камунікацыя					€ 300.00	€ -	€ 300.00
4. Выдаткі на праезд, пражыццё і харчаванне							

4.1. Транспартныя выдаткі (адміністрацыйныя паездкі, праезд экспертаў трэнінгаў, семінараў і ўдзельнікаў канферэнцыі)	паездка	39.00	€ 10.00	€ 390.00	€ -	€ 390.00
4.2. Сутачныя для экспертаў па бяспецы, уключна пражыццё (2 эксперты х 4 дні)	дзень	8.00	€ 65.00	€ 520.00	€ -	€ 520.00
4.3. Пражыванне трэнераў і ўдзельнікаў канферэнцыі (5 трэнераў, 10 удзельнікаў канферэнцыі з далёкіх рэгіёнаў)	ноч	15.00	€ 35.00	€ 525.00	€ -	€ 525.00
4.4. Кава-паўза падчас семінараў (2 семінары, да 25 удзельнікаў, экспертаў і арганізатараў)	мерапрыемства	2.00	€ 60.00	€ 120.00	€ -	€ 120.00
4.5. Харчаванне на трэнінгах і канферэнцыі (3 трэнінгі X 18 чал.; 50 удзельнікаў канферэнцыі; у дзень 3 кава-паўзы і абед)	дзень / чалавек	104.00	€ 15.00	€ 1,560.00	€ -	€ 1,560.00
РАЗАМ Праезд, пражыццё і харчаванне				€ 3,115.00	€ -	€ 3,115.00
5. Іншыя прамыя выдаткі на праектную дзейнасць (выдаткі на друк, адукацыйныя матэрыялы, абсталяванне і інш.)						
5.1. Арэнда памяшкання для семінараў і трэнінгаў (3 трэнінгі X 1 дзень, 2 семінары X 1/2 дні)	дзень	4.00	€ 60.00	€ 240.00	€ 240.00	€ -
5.2. Арэнда памяшкання для фінальнай канферэнцыі, уключна прэзентацыйнае і гукавое абсталяванне	мерапрыемства	1.00	€ 150.00	€ 150.00	€ -	€ 150.00
5.3. Праектар	адзінка	1.00	€ 320.00	€ 320.00	€ -	€ 320.00
5.4. Абсталяванне дзіцячага кутка (мэбля, гульні)	комплекс	1.00	€ 200.00	€ 200.00	€ -	€ 200.00
5.5. Няні для казлянят на час мерапрыемстваў (2 семінары на 0,5 дня, 3 трэнінгі і 1 канферэнцыя на 1 дзень)	дзень	5.00	€ 40.00	€ 200.00	€ -	€ 200.00
5.6. Матэрыялы для правядзення семінараў, трэнінгаў і канферэнцыі (уключна дапаможныя матэрыялы для ўдзельнікаў)	удзельнік	135.00	€ 5.00	€ 675.00	€ -	€ 675.00
5.7. Фатаграф на фінальнай канферэнцыі	мерапрыемства	1.00	€ 60.00	€ 60.00	€ -	€ 60.00
5.8. Дызайнер для распрацоўкі інфаграфікі для стэнда	стэнд	1.00	€ 75.00	€ 75.00	€ -	€ 75.00
5.9. Рэдактар-карэктар (працэдурны, правілы бяспекі, стэнд)	старонка	7.00	€ 3.00	€ 21.00	€ -	€ 21.00
5.10. Друк стэндаў	адзінка	30.00	€ 3.00	€ 90.00	€ -	€ 90.00
5.11. Кармушкі для ваўкоў	адзінка	7.00	€ 33.00	€ 231.00	€ -	€ 231.00

5.12. Матэрыялы для сцяжкоў (тканіна, ніткі, клямары і да т.п.)	комплекс	1.00	€ 15.00	€ 15.00	€ -	€ 15.00
5.13. Корм для ваўкоў	месяц	6.00	€ 25.00	€ 150.00	€ -	€ 150.00
РАЗАМ Іншыя прамыя выдаткі на праектную дзейнасць				€ 2,427.00	€ 240.00	€ 2,187.00
6. Іншыя адміністрацыйныя выдаткі (банкаўскія выдаткі і інш.)						
6.1. Банкаўскія выдаткі	месяц	6.00	€ 10.00	€ 60.00	€ -	€ 60.00
РАЗАМ Іншыя адміністрацыйныя выдаткі				€ 60.00	€ -	€ 60.00
АГУЛЬНЫ БЮДЖЭТ:				€ 11,232.00	€ 240.00	€ 10,992.00